

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger

1. Forslagets baggrund

1.1. I 1969 gennemførtes en ny naturfredningslov til afløsning af loven af 1937, der i sin kerne hidrørte fra naturfredningsloven af 1917.

Forslaget til naturfredningsloven af 1969 var resultatet af et langvarigt og omfattende arbejde i den af ministeriet for kulturelle anliggender i 1961 nedsatte naturfredningskommission, jfr. betænkning nr. 461/1967 om naturfredning I-II.

1969-loven ændrede ikke ved de indtil da kendte hovedelementer i dansk naturfredningspolitik:

- 1) tilvejebringelse af en landskabsbeskyttelse gennem fredningskendelser,
- 2) generelle begrænsninger med hensyn til udnyttelsen af fast ejendom, og
- 3) planlægningsbestemmelser.

Disse sidste må i 1969-loven ses i fortsættelse af forskellige bestemmelser indført ved lovændringer i 1959 og 1961. De væsentligste fornyelser i 1969-loven lå på andre områder, bl. a. i indførelsen af lovens kapitel V om anlæg i det åbne land og kapitel VIII om offentlighedens færdsel og ophold.

Et væsentligt led i ændringen var ophævelsen af § 22 i naturfredningsloven af 1961, hvorefter al bebyggelse i det åbne land skulle godkendes af fredningsmyndighederne, der ifølge denne bestemmelse var generel bebyggelsesregulerende myndighed. Den almindelige bebyggelsesregulering overførtes til by- og landzoneloven, der gennemførtes samtidig med naturfredningsloven, som led i hvad der ofte betegnes som 1. etape af planlovsreformen. Det var i by- og landzoneloven forudsat, at erstatningsproblemer skulle opgøres én gang for alle, således at loven derefter kunne blive et effektivt instrument i planlægningen af det åbne land. I by- og landzonelovens formålsparagraf nævntes landskabelige og rekreative hensyn udtrykkelig blandt de hensyn, som skulle varetages i lovens administration.

Med den samtidige vedtagelse af de to love skete der en ændring i vilkårene for naturfredningsbestræbelserne. Siden 1969 har fredningsarbejdet kunne foregå på baggrund af by- og landzonelovens generelle bebyggelsesregulerende bestemmelser, der i nogen grad sikrer en rolig og harmonisk bebyggelsesudvikling.

1.2. Siden 1969 er naturfredningsloven ændret to gange: I 1972 gennemførtes – bortset fra ændringer af redaktionel eller præciserende karakter – en

ændring af naturfredningsrådets sammensætning til den nu gældende, en udvidelse af rækkevidden i lovens kapitel V om anlæg i det åbne land, hvorved en række anlæg blev underkastet fredningsplanudvalgets kontrol og en skærpelse af bestemmelsen om beskyttelseszone langs søer og vandløb. I 1975 foretoges igen en række ændringer, der i første række sigtede mod en administrativ forenkling, bl. a. i konsekvens af folketingets debat om fredningsplanudvalgenes opgaver og beføjelser, jfr. nedenfor, og betænkningen fra dobbeltadministrationsudvalget. Af nye bestemmelser tilkom bl. a. bestemmelser om motorbådssejlad, om beføjelser til at indgå visse internationale aftaler og om delegation af ministerens beføjelser til en styrelse el. lign.

Om behandlingen af 1969-loven henvises til folketingstidende 1967–68, sp. 3356–3359, 3934–3956, tillæg A, sp. 3031–3094, folketingstidende 1968–69, sp. 1643–1645, 2034–2064, 8105–8138, 8358–8359, tillæg A, sp. 1817–1882, tillæg B, sp. 2657–2684 og tillæg C, sp. 1441–1468. Om behandlingen af lovændringen i 1972 henvises til folketingstidende 1971–72, sp. 3441–3443, 4777–4803, 6036–6049 og 6209–6210, tillæg A, sp. 2905–2912, tillæg B, sp. 1935–1944, og tillæg C, sp. 463–466. Om behandlingen af lovændringen i 1975 henvises til folketingstidende 1974–75, 1. samling, sp. 1765–1767, 2586–2610, og folketingstidende 1974–75, 2. samling, sp. 2639–2652, 6529–6530 og 6586, tillæg A, sp. 2535–2572, tillæg B, sp. 1073–1084, tillæg C, sp. 613–618. Den nugældende naturfredningslov findes i miljøministeriets bekendtgørelse nr. 520 af 1. oktober 1975 af lov om naturfredning.

1.3. I perioden siden 1969 er der imidlertid gennemført lovgivning på andre områder af væsentlig betydning for fredningsarbejdet, således i 1973 og 1975 henholdsvis lov om lands- og regionplanlægning og kommuneplanloven som anden og tredje etape i planlovsreformen. I 1972 gennemførtes en ny råstofflov, hvorefter der i princippet kræves en offentlig godkendelse forud for udnyttelsen af råstofforekomster i jorden. Dette krav muliggjorde en generel regulering – i overensstemmelse med fredningsmæssige og landskabelige hensyn – af en aktivitet, som man hidtil kun havde kunnet indskrænke gennem pålæg af egentlige fredninger. Ligeledes i 1972 gennemførtes som led i EF-følgelovgivningen lov om erhvervelse af fast ejendom til fritidsformål. Siden 1974 har der i medfør af denne lov årligt været anvendt ca. 20 mill. kr. på rekreative opkøb. Endelig er der i 1977 vedtaget en